

List otwarty do Ministra Edukacji Narodowej w sprawie jakości polskiej edukacji.

Autor: Bogdan Stępień, email: bogdan@iar.pl

Do: Minister Edukacji Narodowej
Pani Krystyna SZUMILAS
Ministerstwo Edukacji Narodowej
al. J. Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

Dnia 19 marca 2012 r.

List otwarty do Ministra Edukacji Narodowej w sprawie jakości polskiej edukacji.

Szanowna Pani Minister!

Wiele lat temu odkryłem jednocześnie dwa bardzo ciekawe zjawiska. Jedno z tych zjawisk dotyczy jakości edukacji. Ponieważ obecnie jest Pani najważniejszą osobą w państwie w sprawie polskiej edukacji, więc postanowiłem go Pani przedstawić. Informuję też Panią, że nie zamierzam podejmować dodatkowych badań nad poniżej przedstawionym problemem. Pozostawiam ten problem do rozwiązania Ministrowi Edukacji Narodowej. Proszę spojrzeć na dwie poniższe tabele.

Tabela 1 Procentowe odchylenia średniego wyniku wojewódzkiego od średniego wyniku krajowego, ze sprawdzianu po 6-tej klasie oraz egzaminu gimnazjalnego za okres 2005 do 2011. Opracowano na podstawie danych ze strony Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

	Procentowe odchylenie średniego wyniku wojewódzkiego od średniego wyniku krajowego													
	Egzamin gimnazjalny							Sprawdzian po 6 klasie						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
mazowieckie	5,0%	4,2%	5,0%	4,3%	4,6%	4,3%	6,0%	2,4%	4,1%	3,2%	2,3%	5,3%	4,2%	2,7%
małopolskie	3,1%	3,6%	3,8%	4,5%	3,6%	4,6%	5,5%	2,9%	4,2%	3,2%	3,6%	3,2%	4,3%	3,6%
podkarpackie	0,5%	0,7%	0,7%	1,7%	1,8%	2,5%	5,0%	-0,3%	1,0%	1,0%	1,1%	1,5%	2,4%	2,3%
lubelskie	0,6%	0,9%	1,1%	1,6%	-0,1%	1,5%	2,4%	0,4%	-0,4%	0,6%	-0,2%	-0,9%	-0,7%	1,0%
podlaskie	0,3%	0,4%	-0,1%	1,4%	0,0%	-0,6%	0,2%	0,4%	1,5%	0,8%	1,2%	1,8%	1,0%	1,7%
łódzkie	-0,1%	0,0%	0,4%	0,3%	0,2%	-1,0%	0,1%	0,3%	-0,6%	0,2%	0,3%	0,4%	-0,6%	0,4%
śląskie	-0,1%	0,5%	0,1%	0,5%	0,2%	0,5%	-0,2%	-0,5%	-1,8%	-1,5%	-1,5%	-1,7%	-0,8%	-1,5%
świętokrzyskie	-0,2%	-1,8%	-0,2%	-1,7%	-2,5%	-1,9%	-0,5%	-2,2%	-3,5%	-2,1%	-0,4%	-2,3%	-1,5%	-1,7%
dolnośląskie	-1,9%	-1,8%	-1,6%	-1,9%	-2,4%	-1,0%	-2,5%	0,4%	0,9%	0,2%	-1,5%	-1,2%	-1,1%	-1,7%
opolskie	-4,1%	-2,9%	-2,2%	-2,6%	-1,9%	-0,9%	-2,9%	1,1%	1,5%	0,7%	-0,3%	-0,8%	-0,3%	-0,8%
lubuskie	-4,0%	-3,6%	-3,4%	-3,6%	-2,2%	-3,0%	-3,7%	-1,9%	-3,4%	-3,5%	-1,6%	-2,7%	-2,1%	-1,5%
wielkopolskie	-1,0%	-1,1%	-2,0%	-1,6%	-1,7%	-3,3%	-3,8%	-1,5%	-0,1%	-1,7%	-1,6%	-3,3%	-3,3%	-2,3%
kujawsko-pomorskie	-2,0%	-3,6%	-3,6%	-4,0%	-2,7%	-3,0%	-4,1%	-2,5%	-5,3%	-2,3%	-1,6%	-2,1%	-2,0%	-1,3%
warmińsko-mazurskie	-5,5%	-4,2%	-4,4%	-4,2%	-3,8%	-4,4%	-4,9%	-1,2%	-2,0%	-1,4%	-0,5%	-2,2%	-2,2%	-1,5%
pomorskie	-0,5%	-2,2%	-2,7%	-3,3%	-2,4%	-2,4%	-5,4%	-0,8%	-2,7%	-1,5%	-1,5%	-1,5%	-1,8%	-1,5%
zachodniopomorskie	-3,5%	-1,8%	-2,3%	-3,8%	-2,6%	-4,4%	-6,1%	-2,5%	-1,9%	-2,7%	-1,7%	-1,5%	-3,6%	-3,3%

Opracowano na podstawie danych ze strony: www.cke.edu.pl – Centralna Komisja Egzaminacyjna.

Tabela 2 Podział województw na 4 ligi, wg średnich wyników uzyskanych przez młodzież ze sprawdzianu po 6-tej klasie oraz egzaminu gimnazjalnego za okres 2005 do 2011.

	Egzamin gimnazjalny							Sprawdzian po 6 klasie						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
mazowieckie	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex
małopolskie	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex
podkarpackie	ex	ex	ex	ex	ex	ex	ex	1	1	ex	ex	ex	ex	ex
lubelskie	ex	ex	ex	ex	1	ex	ex	1	1	1	1	1	1	1
podlaskie	1	1	1	1	1	1	1	1	ex	ex	ex	ex	ex	ex
łódzkie	1	1	1	1	ex	2	1	1	2	1	1	1	1	1
śląskie	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	1	2
świętokrzyskie	1	2	1	2	3	2	1	3	3	3	1	3	2	3
dolnośląskie	2	2	2	2	2	1	2	ex	1	1	2	1	2	3
opolskie	3	3	2	2	2	1	2	ex	ex	1	1	1	1	1
lubuskie	3	3	3	3	2	3	2	3	3	3	3	3	3	2
wielkopolskie	2	1	2	1	1	3	2	2	1	2	3	3	3	3
kujawsko-pomorskie	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2	2	1
warmińsko-mazurskie	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	3	3	2
pomorskie	2	2	3	2	2	2	3	2	3	2	2	2	2	2
zachodniopomorskie	3	2	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2	3	3

Opracowano na podstawie danych ze strony: www.cke.edu.pl – Centralna Komisja Egzaminacyjna.

W oparciu o dane z tabeli 1 i 2 zapewne każdemu nasuwają się następujące spostrzeżenia:

1. W województwach, w których średnie wyniki ze sprawdzianu po 6-tej klasie są słabe, na egzaminie gimnazjalnym następuje ich względne dalsze pogorszenie.
2. W województwach, w których średnie wyniki ze sprawdzianu po 6-tej klasie są dobre, na egzaminie gimnazjalnym następuje ich względne dalsze polepszenie.
3. Od początku wprowadzenia jednolitego systemu oceniającego wiedzę młodzieży, w formie sprawdzianu po 6-tej klasie oraz egzaminu gimnazjalnego, wyraźnie widać podział Polski na regiony, w których średnie wyniki są dobre i na regiony, w których średnie wyniki są złe.
4. W oparciu o spostrzeżenie z pkt 3 należy założyć/przyjąć/przypuszczać, że w regionach, w których średnie wyniki są słabe, to problem nie od roku, pięciu, dziesięciu! To prawdopodobnie problem od dziesięcioleci - inaczej stan permanentny.
5. W tych województwach, w których średnie wyniki z egzaminu gimnazjalnego od lat są słabe, w roku 2011 r. nastąpiło ich bardzo silne pogorszenie względem roku 2007.

W związku z powyższymi spostrzeżeniami kieruję do Pani Minister pytania:

1. Czy zamierza Pani coś zrobić z pogarszającą się jakością polskiej edukacji?
2. Jeżeli zamierza Pani coś z tym problemem zrobić to, jaki ma Pani plan? Czy programy: „Radosna szkoła”, „Edukacja globalna” lub „Otwarta szkoła” mogą ten problem rozwiązać?
3. Co się takiego wydarzyło pomiędzy rokiem 2007 a 2011, że we wszystkich województwach, w których edukacja na poziomie gimnazjalnym jest słaba, nastąpiło dalsze pogorszenie tych wyników a w niektórych przypadkach bardzo silne (przykład: zachodniopomorskie: 2007

wynik **-2.3%** a w 2011 wynik **-6.1%**; pomorskie: 2007 wynik **-2.7%** a w 2011 wynik **-5.4%**)? Jakiego są przyczyny tak gwałtownego spadku tych wyników?

4. Z czego może wynikać, że młodzież z województw południowo-wschodniej części Polski osiąga dobre i bardzo dobre średnie wyniki, a z północno-zachodniej części bardzo złe wyniki?
5. Czy jakość zdobytej wiedzy w szkole przez młodzież ma/może mieć przełożenie na późniejsze jej decyzje? Jakiego to mogą być decyzje i jakie bywają/są?
6. Dzięki działaniom MEN i/lub CKE pod rządami PO-PSL, mam - ale nie tylko ja - utrudniony dostęp do niezbędnych danych potrzebnych do wykonania różnych analiz, w tym wyników z matury. To jest „oczywista” oczywistość. Ponieważ w województwach, w których średni wynik ze sprawdzianu po 6-tej klasie jest słaby, i następuje dalsze pogorszenie średniego wyniku z egzaminu gimnazjalnego to, czego należy oczekiwać: tego, że średni wynik z matury w tych województwach względem wyniku gimnazjalnego poprawi się czy też się pogorszy? Jaki jest stan faktyczny wyników z matur wg województw?

Odpowiedzi na powyższe pytania proszę skierować na adres: bogdan@iar.pl.

Do tematu ograniczania przez MEN i/lub CKE pod rządami koalicji PO-PSL, dostępu do wyników z egzaminów zewnętrznych wrócę w nieodległej przyszłości.

Z poważaniem

/-/

dr Bogdan Stępień

p.s.

Drugie odkryte zjawisko, zresztą dużo ciekawsze od pierwszego, to preferencje wyborcze wyborców w wyborach do Sejmu a wyniki ich pociąg ze sprawdzianu po 6-tej klasie oraz egzaminu gimnazjalnego – wg województw: http://iar.pl/aktualnosci/2011-10-10_Poparcie_wyborcow_sejm2011_a_wyniki_ich_pociąg_w_nauce.html